

עפ"ג 51194/01/20 - שלמה אילן בלילתי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 51194-01-20

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת שירלי רנר

שלמה אילן בלילתי
ע"י ב"כ עו"ד רועי בראונר

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום

30.12.19 בת"פ 70247-11-18.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירה של קבלת דבר במרמה ונדון ל - 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירה מסוג פשע, 4 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירה מסוג עוון וקנס בסך 3,000 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.

2. בתקופה הרלבנטית לאישום המערער הועסק כנהג במשרד האוצר ובמסגרת זו הכיר את נציה, המפקח על עובדי חברת "המשרד הנקי" שסיפקה שירותי ניקיון למשרד האוצר. נציה היה אחראי על גיוסם של העובדים והעברת דיווח על שעות העבודה שלהם לחברה, ועל פי תנאי ההתקשרות עמה התשלום לחברה נעשה על פי השטחים שנוקו. ואלה המעשים:

עובר ליום 2.3.14 יצר המערער קשר עם נציה במטרה לקבל כספים במרמה מחברת "המשרד הנקי". נציה הציע למערער כי רעייתו של המערער תירשם בכזב כעובדת החברה במשרד האוצר, תחת אחריותו של נציה, וכי הוא ידווח בכזב על שעות עבודתה. בהמשך, סוכם ביניהם כי הם יחלקו ביניהם את הכספים כך שמדי חודש, עם קבלת המשכורת, יעביר המערער לנציה כשבעים אחוזים מהשכר שתקבל רעייתו בעקבות הדיווח הכוזב על העסקתה. לצורך כך העביר המערער לנציה צילום תעודת הזהות של אשתו וכן את פרטי חשבון הבנק אליו תועבר המשכורת. בהמשך,

עמוד 1

מילא נציה את פרטיה של האישה בכרטיס העובד וכן בטפסי החברה, לצורך רישום תחילת העסקתה כביכול. החל מיום 2.3.14 ועד ליום 8.6.16 דיווח נציה בכזב על שעות עבודתה של אשת המערער. במרבית המקרים דיווח כי עבדה כ-12 שעות ביממה, במטרה להגדיל את היקף הכספים שיתקבלו במרמה, זאת בלא שעבדה מעולם בחברה. בהתאם לסיכום, במהלך התקופה, מדי חודש, עם קבלת המשכורת החודשית, העביר המערער לנציה במזומן כשבעים אחוזים מהסכום שקיבל במרמה מהחברה. סך כל המשכורות שהועברו מהחברה לאשת המערער לאורך התקופה הוא כ-157,000 ₪ נטו.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לביטול עונש המאסר בעבודות שירות ולהטלת עונש של"צ תחתיו, וכן למאסר מותנה הולם בגין העבירה שביצע. נטען, כי בית משפט קמא לא נתן משקל הולם לנתונים הבאים: גילו המבוגר של המערער, העדר הרשעות קודמות, נטילת אחריות מלאה על מעשיו, הבעת חרטה כנה והפקדה מבעוד מועד של הסכום שנלקח על ידו מהחברה על מנת שסכום זה יושב לה. כמו כן, בעקבות חקירתו במשטרה עזב המערער מיוזמתו את עבודתו בשירות המדינה, אף שיכול היה להישאר בתפקידו, ובכך נגרם לו נזק כלכלי אדיר. עוד נטען, כי יש לתת ביטוי לכך שחלפו כשנתיים וחצי מעת החקירה ועד להגשת כתב האישום, ולכך שהמערער פותה ע"י מר נציה להרוויח כסף קל, לאחר שהלה הבחין במצוקתו הכלכלית של המערער וניצל אותה. מעורבותו של המערער היא מזערית ביחס לזו של נציה, אין מדובר במבצעים בצוותא כפי שקבע בית משפט קמא, ואף המשיבה לא טענה לכך והאשימה את השניים בעבירות שונות לחלוטין. עוד נטען, כי המערער ביצע את העבירות על רקע מצוקה כלכלית ומצבם הבריאותי הקשה של ילדיו. שירות המבחן המליץ להשית על המערער עונש של"צ. נטען עוד כי שליחתו של המערער למאסר שירוצה בעבודות שירות יביא לפיטורי המערער מעבודתו ולהחמרת מצוקתה הכלכלית של משפחתו.

המשיבה טענה מנגד, כי מדובר בעונש מידתי וסביר, זאת גם בהתחשב במידת מעורבותו של המערער. אין מדובר בהתנהלות נקודתית אלא בעבירה שנסיונותיה אינן קלות. נציה, כך פורט, נדון והורשע במסגרת הסדר סגור, לאחר שהשיב את מלוא הכספים שקיבל, בנוסף לקנס כספי, ונדון לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות. על כן מדובר באיזון נכון בין המעורבים. כן, נטען, כי ללא המערער לא ניתן היה לבצע המעשים. על כן, יש לדחות הערעור.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הוא בן 58 שנים, נשוי ואב לתאומים בני 23, ומזה כשלוש שנים עובד כנהג בחברת הסעות. למערער אין הרשעות קודמות. קודם לכן, ובמשך כ-22 שנים, עבד המערער כנהג במשרד האוצר, ועבודתו הופסקה בשל מעורבותו בעבירה. פורט כי ילדיו התאומים סבלו מבעיות התפתחותיות משמעותיות אשר מנעו מאשת המערער לעבוד, באופן שהשליך על מצבה הכלכלי של המשפחה. בשנים האחרונות התאומים שולבו במסגרות ואשת המערער החלה לעבוד. המערער לקח אחריות על ביצוע העבירות והביע חרטה, אך שלל נזקקות טיפולית. שירות המבחן התרשם כי במצבי קושי כלכלי קיימת למערער נטייה לטשטוש בין המותר והאסור.

בהמשך הביע מוטיבציה נמוכה בלבד להשתלב בטיפול חרף ההזדמנות שניתנה לו. שירות המבחן לא המליץ על הימנעות מהרשעה והמליץ על הטלת של"צ בהיקף של 300 שעות, מאסר מותנה וקנס.

דין

5. דין הערעור להידחות.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר הדין של הערכאה הדיונית, וכי התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, הואיל ולא נפלה כל טעות מהותית בגזר הדין.

6. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, הבעת חרטה, הפקדה בנאמנות של הסכום שהגיע לכיסו של המערער במסגרת המרמה, העדר הרשעות קודמות, ומצבו המשפחתי של המערער כפי שפורט בתסקיר שירות המבחן. לצד זאת, יש להביא במכלול השיקולים כי בצד הודאתו של המערער בביצוע העבירות, אין מדובר בקבלה מלאה מצידו של אחריות, שכן הוא טען כי בעת תכנון המרמה לא הבין לגמרי כי מדובר במעשה עבירה וסבר כי מדובר בהלוואה.

מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירה שביצע. בית משפט קמא הבדיל בין חלקו של המערער לבין חלקו של נציה וקבע כי חלקו של המערער בהוצאת הקשר אל הפועל היה קטן מזה של נציה, אשר היה גם הנהנה המרכזי מפירות המרמה. עם זאת, באשר למערער, אין מדובר במעשה מרמה שנעשה באופן חד פעמי ואשר ניתן להתייחס אליו כאל טעות שבשיקול הדעת או מעידה. המעשים בוצעו בצוותא לאחר תכנון. המערער קיבל במרמה, במשך כשנתיים, מדי חודש, סכומי כסף לא מבוטלים על בסיס מעשי המרמה, להם היה שותף. סכומים אלו הצטברו להיקף כספי לא מבוטל שקיבל המערער לידיו. אנו ערים למצוקה האישית והכלכלית של המערער, ואולם בצידם עומדת חומרת המעשה. לא בכדי קבע בית משפט קמא כי מדובר במעשים שבנסיבות בהם בוצעו היה קל לבצעם וקשה מאד לחשוף אותם, וביצועם מצדיק מתן משקל של ממש לשיקולי הרתעה כללית. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי בשל דפוסי אישיות המחזיקים חשש לחזרה על המעשים, מוטב כי המערער ישולב בטיפול, אך המערער שלל זאת, ובהמשך, הביע מוטיבציה מילולית בלבד. לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

בטרם סיום נציין כי נתנו דעתנו לעונש שהוטל ביום 1/7/20 (היינו לאחר הדיון שהתקיים לפנינו) על נאשם 1 בכתב האישום שהוגש נגד המערער, מר יצחק מרצי. על הנאשם מרצי הוטלו שני חודשי מאסר לריצוי עבודות שירות, קנס בסך 2,500 ₪ ועונש מאסר על תנאי. איש מהצדדים בערעור שלפנינו לא ביקש להשלים את טיעוניו בעקבות גזר הדין שניתן בעניינו של מרצי. בית משפט קמא ציין בסעיף 26 לגזר הדין בעניינו של מרצי שיקול לקולא שהוא מצא בעניינו של מרצי ה"מהווה שיקול לקולא, אף מעבר להקלות שלהן זכה הנאשם 2". הנה כי כן, בית משפט קמא ראה לנגד עיניו את שלושת הנאשמים בפרשה זו (נציה, המערער ונזיה) וגזר על כל אחד מהם את העונש ההולם את

נסיבותיו הקונקרטיות, בשים לב לכלל בדבר אחידות הענישה.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 2/8/20, כאמור בחוות דעת הממונה.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תש"פ, 14 יולי 2020, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

אריה רומנוב, שופט

רפי כרמל, שופט, אב"ד